

Përmendore memoriale (“Fleta Zyrtare e Malit të Zi”, nr. 40/08, 40/11, 02/17), nenit 38 paragrafi 1 alinea 2 Ligjit për vetqeverisjen lokale (“Fleta Zyrtare e Malit të Zi”, nr. [2/18](#), [34/19](#), [38/20](#), [50/22](#), [84/22](#)) nenit 58 paragrafi 1 alinea 2 Statutit të Komunës së Ulqinit (“Fleta Zyrtare e Malit të Zi”- rregulloret e Komunës , nr. 48/19), me pëlqimin e Ministrisë së Kulturës, vendimi nr. UPI01-041/22-125/3 nga viti 2022, Kuvendi i Komunës së Ulqinit në seancën e mbajtur më 30.03.2023 miratoj

PROGRAMIN E NGRITJES SË PËRMENDOREVE NË KOMUNËN E ULQINIT PËR VITIN 2023

Hyrje

Me këtë program, në përputhje me Ligjin për përmendore memoriale (“Fleta Zyrtare e Malit të Zi”, numër 40/08, 40/11 dhe 2/17), përcakton përmendoret memoriale që do të ngrihen në territorin e Komunës së Ulqinit, lloji dhe mënyra e ngritjes së përmendoreve memoriale, përshkrimi i kuptimit simbolik si dhe elemente të tjera të nevojshme për zbatimin e Programit. Sipas nenit 1 të ligjit në fjalë, përmendoret memoriale shënojnë ngjarje të rëndësishme, ruajnë kujtimet e personaliteteve të shquara, ushqejnë idealet njerëzore dhe traditat kulturore-historike, nderojnë luftëtarët e lirisë, viktimat civile të luftës dhe vuajtjet masive njerëzore. Përmendore memorial është një objekt përkujtimor që kontribuon në ruajtjen e përhershme të vlerave nga paragrafi 2 i këtij programi me pamjen, përmbajtjen, shenjat ose mbishkrimin e tij. Përmendore memorial konsiderohet edhe emri i institucionit publik, ndërmarrjes publike, vendbanimit dhe objektit publik (rrugë, shesh, park, shatërvan etj.), nëse simbolizon vlerat nga neni 1 i këtij ligji.

I Vendosja e përmendores së Gjergj Kastriotit Skenderbeut

1. Gjergj Kastrioti Skënderbeu ishte një fisnik shqiptar nga fisi i Kastriotëve, i lindur në vitin 1405. Kur territoret nën administrimin e këtij fisi kaluan nën sundimin osman, ai u shkollua në oborrin e Perandorisë Osmane si garantues i marrëveshjes në mes të Principatës së Kastriotëve dhe Perandorisë Osmane. Ngritja e tij në hierarkinë e administratës osmane, në të cilën u përfshi për 20 vjet, arriti kulmin kur u emërua Sanxhak Bej (gubernator) i Sanxhakut të Dibrës në vitin 1440. Si rezultat i aftësive, moshës së re dhe origjinës së tij, i dhanë emrin Skënderbeu sipas Aleksandrit të Madh.

Gjatë betejës së Nishit në 1443-ten, ai u largua nga administrata osmane dhe u bë sundimtar i Krujës dhe rrethinave të saj. Në vitin 1444, me mbështetjen e fisnikëve vendas, u mbajt një kuvend i përgjithshëm i aristokracisë shqiptare në Lezhë. Ky kuvend, (i njohur në historiografi edhe si Besëlidhja e Lezhës) shpalli bashkimin e të gjitha principatave nën një udhëheqës të vetëm – Skënderbeun. Kjo besohet të jetë hera e parë që pjesa më e madhe e territorit shqiptar të bashkohet nën një udhëheqës. Tre vjet pas këtij kuvendi, Skënderbeu nisi luftën kundër Republikës së Venedikut.

Skënderbeu si udhëheqës ushtarak dhe burrë shteti mbante korrespondencë të rregullt diplomatike me Stambollin, Hungarinë, Vatikanin, Mbretërinë e Napolit, Republikën e

Venedikut dhe burrë shtetas e drejtues të tjerë ushtarakë të asaj kohe. Pas rrethimit të dytë të Krujës, në janar të vitit 1468, së bashku me parinë shqiptare, ai thirri një kuvend tjetër në Lezhë për të përcaktuar strategjinë e luftës dhe për të ringjallur Besëlidhjen e Lezhës. Vdiq me 17 janar 1468 në moshën 62-vjeçare.

Për të janë shkruar opera dhe vepra të ndryshme, si dhe i janë ngritur monumente në disa kryeqytete botërore. Gjatë veprimtarisë së tij, ai kishte kontakte të vazhdueshme me Ulqinin, i cili ashtu si Lezha, atëherë ishin nën sundimin venedikas.

2. Lloji i përmendores memoriale që do të ngrihet është **përmendore**.
3. Përmendorja memoriale kushtuar Gjergj Kastriotit Skënderbeut do të ngrihet nga Komuna e Ulqinit.
4. Mjetet për ngritjen e Përmendores memoriale Monumentit sigurohen nga Komuna e Ulqinit.
5. Vlerësimi dhe përzgjedhja artistike e përmendores memoriale dhe lokacionit do të bëhet nga një komision ekspertësh i formuar nga kryetari i Komunës së Ulqinit.
6. Afati i fundit për ngritjen e përmendores memoriale monumentit është dhjetor 2023.
7. Në zbatim të ngritjes së kësaj përmendore memoriale, në përputhje me ligjin, do të merret vendim i veçantë në Kuvendin e Komunës së Ulqinit.

II Vendosja e përmendores memorijale duke emërtuar institucionin publik Biblioteka "Gjon BUZUKU"

1. Gjon Buzuku - lindi në Ljare-Shestan të Krajës, komuna e Tivarit, nga babai i tij Bdek dhe është autor i librit të parë në gjuhën shqipe "Meshari" që në fakt është një përkthim i librit liturgjik në gjuhën shqipe dhe është i botuar më 5 janar 1555. Një kopje e dëmtuar e këtij libri ruhet në bibliotekën e Vatikanit dhe ka gjithsej 110 fletë. Është shkruar me alfabetin latin të tipit gjysmë gotik, tipik i asaj kohe në veri të Italisë. Për shkronjat të veçanta si g, gj, th, dh, z, x, i që nuk ekzistojnë në gjuhën latine, Buzuku përdorte shkronjat të veçanta që ngjasojnë me shkronjat qirilic. Si autor i veprës së parë të shkruar në gjuhën shqipe, ai ka një rëndësi të madhe në historinë e shqiptarëve. Në veprën e vet ka përdorur të folmen e Krajës, Ulqinit dhe Anës së Malit. Duke emërtuar bibliotekën e qytetit me emrin e këtij njeriu të madh, në fakt i kushtohet rëndësi gjithë zonës që i dha historiografisë shqiptare këtë frat të famshëm.

2. Lloji i përmendores memoriale që do të ngrihet është emërtimi i një institucioni publik në Ulqin, themelues i të cilit është Komuna e Ulqinit.
3. Ngritjen e përmendores memoriale– emërtimin e institucionit publik do ta bëjë Komuna e Ulqinit.
4. Mjetet për ngritjen e përmendores memoriale – emërtimin e një institucioni publik sigurohen nga Komuna e Ulqinit.

5. Afati i fundit për ngritjen e përmendores memoriale – emërtimin e një institucioni publik është dhjetori i vitit 2023.

6. Në zbatim të ngritjes së kësaj përmendore memoriale, në përputhje me ligjin, do të merret vendim i veçantë.

I I I Vendosja e memorijalit duke emërtuar institucionin publik Qendra për Kulturë Hafiz Ali Riza Ulqinaku

1. Hafiz Riza Ulqinaku lindi në Ulqin më 1855 dhe vdiq në vitin 1913 në Shkodër. Është një nga anëtarët e Rilindjes Kombëtare Shqiptare dhe i vetmi anëtar nga Ulqini. Ka përkthyer nga turqishtja shumë vepra, por Mevludi dhe Hida Rabbim janë nga ato më të njohurat. Ai është gjithashtu autor i Udhëzuesit dhe të fjalorit turqisht-shqip në vargje, i cili është një formë e rrallë i përpilimit të një fjalor dhe konsiderohet si ndihmë për përvetësimin e gjuhës. Krahas kësaj, shkroi një fjalor klasik alfabetik nga turqishtja në shqip dhe nga shqipja në turqisht.

Karakteri dhe vepra e tij janë detajuar në revistën Dituria nga Midhad Frashëri - djali i Abdyl Frashërit, deputetit të famshëm shqiptar në Parlamentin e Perandorisë Osmane dhe këshilltar i Kuvendit të Stambollit. Në tërë opusin e vet letrar, ka përdorur të folmen e Ulqinit dhe rrethinave të tij.

2. Lloji i përmendores memoriale që do të ngrihet është emërtimi i një institucioni publik në Ulqin, themelues i të cilit është Komuna e Ulqinit.

3. Realizimin e përmendores memoriale – emërtimin e institucionit publik do ta bëjë Komuna e Ulqinit.

4. Mjetet për ngritjen e përmendores memoriale – emërtimin e një institucioni publik sigurohen nga Komuna e Ulqinit.

5. Afati i fundit për ngritjen e përmendores memoriale – emërtimin e një institucioni publik është dhjetori i vitit 2023.

6. Në zbatim të ngritjes së kësaj përmendore memoriale, në përputhje me ligjin, do të merret vendim i veçantë.

I V Vendosja e përmendores memoriale duke i dhënë emrin një objekti publik prim. Dr. Shuajb Resulbegoviq, dhe me vendosjen e përmendores memoriale po aty

1. Dr. Shuajb Resulbegoviq u lind në Ulqin më 19.10.1943. Shkollën fillore e kreu në Ulqin, ndërsa Fakultetin e Mjekësisë dhe specializimin në drejtimin gjinekologji obstetrike në Beograd të gjitha me rezultate të shkëlqyera. Subspecializimin e ka bërë në SHBA.

Ai ishte themelues i departamentit të gjinekologjisë në Shtëpinë e Shëndetit “Bogdan Vujosheviq” në Ulqin, dhe falë tij këtij institucioni i është lënë amanet një patundshmëri (vakëf) në Plazhë të vogël për gratë me probleme për lindje. Ai ishte një humanist i dëshmuar dhe mori

shumë çmime dhe mirënjohje për veprat e tij, përfshi këtu edhe Medaljen e Artë për Paqe të Kombeve të Bashkuara në vitin 1980. Ai vdiq në vitin 1993.

2. Lloji i përmendores memoriale që do të ngrihet është emërtimi i objektit publik që i takon Shtëpisë së Shëndetit “Bogdan Vujosheviq” në Ulqin, themelues i së cilës është Mali i Zi, dhe me vendosjen e përmendores memoriale po aty.

3. Emërtimin e përmendores memoriale nga pika 1 e bën Qeveria e Malit të Zi kurse vendosjen e kësaj përmendore memoriale e bën Komuna e Ulqinit.

4. Mjetet për ngritjen e përmendores memoriale sigurohen nga Komuna e Ulqinit dhe donatorëve vullnetarë.

5. Afati i fundit për ngritjen e përmendores memoriale është muaji dhjetor i vitit 2023.

6. Në zbatim të ngritjes së kësaj përmendore memoriale, në përputhje me ligjin, do të merret vendim i veçantë.

V Vendosja e memorialit duke e emërtuar objektin publik Qamil Qamo Gorana

1. Qamil Qamo Gorana lindi në Ulqin më 29 dhjetor të vitit 1929. Shkollën fillore e kreu në Ulqin, ndërsa të mesmen për kompozim e kreu në Shkollën e Lartë të Muzikës “Njegosh” në Cetinë.

Pas diplomimit, Gorana themeloi arsimin e kulturës muzikore në Ulqin, u mësoi thujtë të gjithë muzikantëve notat, formoi disa orkestra, grupin folklorik të Ulqinit, kore muzikore si dhe ndihmoi në mbrojtjen dhe promovimin e këngëve dhe valleve autentike nga Ulqini dhe rrethina së bashku me veshjet autentike. Kështu në mënyrë sistematike, në vitin 1967, për herë të parë në skenë prezantoi vallen “Dumsharaveli”, që është një valle dhe këngë autentike e zezakëve të Ulqinit. Ai nxiti studentët e talentuar të diplomojnë në akademitë e muzikës. Kështu që Ulqini në një periudhë të shkurtër kohore fitoi muzikantë dhe edukatorë të shkëlqyer si: Fiqiri Hasanaga, Hajdar Axhemoviq, Jusuf Lika dhe Mustafë Zhugjeli.

Me përpjekjet e prof. Jusuf Lika, Ulqini themeloi shkollën fillore të muzikës, ku edhe pse në pension, Qamo Gorana përsëri dha mësim pothuajse deri në fundin e jetës së vet.

2. Lloji i përmendores memoriale që do të ngrihet është emërtimi i institucionit publik Shkolla për Arsim Fillor Muzikor në Ulqin, themelues i së cilës është Mali i Zi.

3. Vendosjen e përmendores memoriale – emërtimin e institucionit publik do ta bëjë Qeveria e Malit të Zi.

4. Mjetet për ngritjen e përmendores memoriale me emërtimin e një institucioni publik sigurohen nga Komuna e Ulqinit.

5. Afati i fundit për ngritjen e përmendores memoriale me emërtimin e një institucioni publik është dhjetori i vitit 2023.

6. Në zbatim të ngritjes së kësaj përmendore memoriale, në përputhje me ligjin, do të merret vendim i veçantë.

VI Vendosja e një përmendore memoriale duke vendosur përmendoren e Mirko Srzentiqit

1. Mirko Srzentiq lindi në Ulqin në vitin 1911 dhe ishte student i drejtësisë, i vrarë nga policia gjatë demonstratave studentore në Beograd në vitin 1935, derisa ishte duke mbrojtur studentët të rrethuar në objektin e Fakultetit Juridik të Universitetit të Beogradit nga hyrja e xhandarmërisë. Në hyrjen e këtij fakulteti ndodhet një bust i tij.

2. Lloji i përmendores memoriale që do të ngrihet është përmendore para ndërtesës së Departamentit të Sigurisë në Ulqin.

3. Vendosjen e përmendores memoriale do të bëhet nga Komuna e Ulqinit.

4. Mjetet për ngritjen e përmendores memoriale - ngritjen e përmendores sigurohen nga Komuna e Ulqinit.

5. Afati i fundit për ngritjen e përmendores memoriale dhe emërtimin e një institucioni publik është dhjetori i vitit 2023.

6. Në zbatim të ngritjes së kësaj përmendore memoriale, në përputhje me ligjin, do të merret vendim i veçantë.

VII Vendosja e një përmendore memoriale tabelle përkujtimore për viktimat e bombardimit të 7 nëntorit 1943

1. Të dielën, më 7 nëntor 1943 forcat aleate bombarduan qytetin e Ulqinit. Gjatë bombardimeve humbën jetën 46 qytetarë, mes tyre 25 fëmijë.

Monumenti i madh dhe i papërfunduar mbi Plazhin e Vogël në Ulqin i kushtohet viktimave të Luftës së Dytë Botërore, dhe sipas dokumentacionit dhe dëshmive ekzistuese, konceptualisht i kushtohet viktimave të bombardimeve.

Vendosja e një pllake përkujtimore me emrat e viktimave plotëson këtë monument kompleks dhe plotëson qëllimin e tij.

Lista e atyre që humbën jetën:

1. Zejnel Ibrahim Zejnelaga, 1920
2. Xhevdet Ibrahim Zejnelaga, 1936
3. Esmâ Kasmi, 1880
4. Fatima Kasym Kasmi, 1943
5. Hajrudin Ali Kasmi, 1939
6. Omer Ali Kasmi, 1940
7. Ramzi Ali Kasmi, 1942
8. Jovoviq Vuka Liljana, 1935

9. Gjakonović Shunja Gjuro, 1890
10. Hajrije Mehmedi Lamoja, 1902
11. Hakile Selë Lamoja, 1930
12. Feride Selë Lamoja, 1925
13. Xhevahire Jusuf Lamoja, 1931
14. Halil Mustafë Lamoja, 1910
15. Iljaz Dulo Pufja, 1931
16. Hajlije Dulo Pufja, 1934
17. Zyra Dulo Pufja, 1937
18. Meshqyre Dulo Pufja, 1940
19. Raiçeviq (Kalugjeroviq) Drage, 1909
20. Blazha Gjorgje Raiçeviq, 1938
21. Blazha Jovana Raiçeviq, 1936
22. Blazha Ljubica Raiçeviq, 1931
23. Stojanoviq Vasa Branka, 1934
24. Stojanoviq (Mitrovic) Jovana Janica, 1913
25. Stojanoviq Gjura Joko, 1922
26. Franeta Rash Julko, 1903
27. Çausheviq Milutina Ike, 1941
28. Çausheviq Rista Rade, 1903
29. Iljaz Malush Çausi, 1913
30. Xhivat Muhamed Hoxha, 1931
31. Halil Cafo Mavriqi, 1913
32. Xhemile Mavriqi (lindur Kapidani), 1883
33. Servete Halil Mavriqi, 1938
34. Nazire Cafo Mavriqi, 1893
35. Kije Hoxha Mavriqi, 1883
36. Esmâ Murati Ushaku, 1911
37. Miniera Ramazan Ushaku, 1941
38. Fatima Mavriqi Lazoja
39. Zylha Gorana Lazoja
40. Nafije Ali Lazoja, 1931
41. Fazli Ali Lazoja, 1933
42. Sabahete Cano Lazoja, 1935
43. Mark Braci, 1925
44. Viktor Braci, 1929
45. Esmâ Kollari Hasa, 1903
46. Qamil Kovaçi

2. Do të ngrihet përmendorja memoriale duke vendosur një pllakë përkujtimore prej materiali të fortë me emrat e gdhendur të viktimave të bombardimeve të vitit 1943.

3. Komuna e Ulqinit përmendoren memoriale do ta realizojë duke vendosur një pllakë përkujtimore.

4. Mjetet për ngritjen e përmendores memoriale për vendosjen e pllakës përkujtimore sigurohen nga Komuna e Ulqinit.

5. Afati i fundit për ngritjen e përmendores memoriale për vendosjen e pllakës përkujtimore është dhjetori i vitit 2023.

6. Në zbatim të ngritjes së kësaj përmendore memoriale, në përputhje me ligjin, do të merret vendim i veçantë.

VIII Dispozitat përfundimtare

Ky Program hyn në fuqi ditën e publikimit në “Fletoren Zyrtare të Malit të Zi – Rregulloret Komunale”.

KUVENDI I KOMUNËS SË ULQINIT

Numër: 02 -016/23-119-7
Ulqin, më 30. 03. 2023

KRYETARI
Ardijan Mavriq